

Teema 2: Kestävät valinnat

Tässä opetusmateriaalissa tutustutaan kestävän kehityksen eri osa-alueisiin tutkimalla erilaisia tuotteita, sekä Agenda 2030 tavoitteita.

Tavoitteet opetussuunnitelman tietoihin, ymmärykseen ja taitoihin, asenteisiin ja arvoihin liittyen: maailmankuvan ja karttakuvan rakentuminen, ajankohtaisten tapahtumien ja luonnon-, sekä ihmismaantieteellisten ilmiöiden seuraaminen ja ymmärtäminen omassa lähiympäristössä ja globaalisti, vastuullinen toiminta omassa arjessa ja aktiiviseksi vaikuttavaksi kansalaiseksi kasvaminen, ihmisen toiminnan vaikutukset luontoon, luonnonvarojen kestävä käyttö, luonnon vaaliminen, eri elinkeinojen ymmärtäminen, maantieteellisen ajattelun ja tutkimustaitojen kehittyminen, maantieteellisten aineistojen analysointi, luonnontieteiden, ihmistieteiden ja yhteiskuntatieteiden näkökulmien huomioiminen, alueelliset näkökulmat ja ristiriidat, syy- ja seuraussuhteet sekä ihmisoikeudet.

Oppilaan ymmärrys kartoista, karttatiedoista ja geomediasta syvenee ajankohtaisen opetusmateriaalin kautta (S1 ja S2). Oppilas tutustuu elämän perusedellytysten kestäväan käyttöön (S3). Opetuksessa tutustutaan ihmisen elämään ja elinkeinoihin eri puolella maailmaa, sekä ihmisoikeuksiin (S5) ja tutkitaan tuotteiden elinkaaria sekä pohditaan omia kulutusvalintoja ja toimintaa vastuullisena kansalaisena (S6).

Opetuksen tavoite: Oppilas ymmärtää omien ja yhteiskunnan valintojen merkityksen paikallisesta ja globaalista näkökulmasta, ymmärtää ja tulkitsee erilaisia aineistoja eri kulutustuotteista ja niiden vaikutuksista eri kestäväan kehityksen näkökulmista, ymmärtää luonnon ja ihmisen toiminnan välistä vuorovaikutusta ja muutoksia niissä ja oppii tutkimisen taitoja, ryhmätyöskentelyä, tiedon analysointia, jäsentämistä ja jakamista.

Arviointi: Opetuksen aikana tehdään monipuolisesti erilaisia tehtäviä, jotka vaativat monipuolisia taitoja tutkimisessa, havainnoinnissa, tiedon esittämisessä ja ryhmätyöskentelyssä. Kokonaisuus sisältää koululla tehtävät ennako- ja jälkitehtävät, jotka opettaja voi sisällyttää arviointiin.

Opetuksen toteutus:

1. Ennakkoon

- Oppilaat lukevat ennakkomateriaalin erilaisista tuotteista tai yhdestä tuotteesta, jos oppilaat on jaettu ryhmiin jo tässä vaiheessa (tonnikala, suklaa, puuvillainen vaate ja akku).

2. Johdatus, 10min

- Käydään läpi sitä, miten eri kuluttajien valinnat vaikuttavat tuotteiden tuotantoketjun eri vaiheisiin, haasteisiin ja tulevaisuuteen, sekä tutustutaan kestäväan kehityksen eri osa-alueisiin.
- Oppilaat jaetaan neljään ryhmään, jos tätä ei ole tehty jo ennakkoon.

3. Aktiviteetti 1, 55min

- Tutkimukset tuotteista ryhmissä. Aineisto ja tehtävät tulosteina ja sähköisinä. Jokainen ryhmä kokoaa tietoa omasta tuotteesta.

4. Aktiviteetin 1 purku, 15min

- Käydään läpi jokaisen työpisteen tulokset. Havainnoidaan tuotteiden välisiä yhtäläisyyksiä ja eroja.

5. Aktiviteetti 2, 45min

- Teoria Agenda 2030:sta, mitä se tarkoittaa ja mitä siihen sisältyy ja video: ”Miten voimme vaikuttaa kestävään kehitykseen?” (BMOL, 2020) [Miten voimme vaikuttaa kestävään kehitykseen? - YouTube](#).
- Työskennellään yksin tai 2–3 hlö ryhmissä: Valitaan yksi Agenda 2030 tavoitteista ja tehdään siihen liittyen joku vaikuttava tuotos.

6. Yhteinen lopetus, 10min

- Vaikuttavien tuotoksien esittelyt.

Ennakkovalmistelut ja tarvikkeet:

1. Oppilaat lukevat ennakkoon tietoa eri tuotteista **Keke liite 1 (ennakkomateriaali oppilaille)**.
2. Johdatus
  - a. Teoria: kone, tykki ja teoria **Keke liite 2 (teoria)**.
  - b. Ryhmiin jakaminen: 4 ryhmää, 5 oppilasta/ryhmä. **Värilliset kuutiot & arvontapussukka**.
3. Aktiviteetti 1
  - a. Ryhmille: Oppilaan moniste 1kpl/ryhmä **Keke liite 3 (oppilaan moniste)**. **Non-permanenttikynä** 1kpl/ryhmä: Suklaa-ryhmille punaiset, Puuvilla-ryhmille vihreät, Tonnikala-ryhmille siniset ja Akku-ryhmille mustat.
  - b. Työpisteille 1-4: työpistenumerot **Keke liite 4**, ohjeet **Keke liite 11**.
    - i. Piste 1: Tuotantoketju. **Keke liite 5. (maailmankartta)** tai piirrettävä maapallo. **Tietokone, nettiyhteys, video** Conversen matka kuluttajalle 3:40, (eng)<https://www.youtube.com/watch?v=vmyH2YFR2cw>
    - ii. Piste 2: Tulevaisuuden haasteet. **Keke liite 6. (haaste-taulukko)**,
    - iii. Piste 3: Ongelmat **Keke liite 7. (roskapönttö)**, artikkeli **Keke liite 12 (artikkeli)**.
    - iv. Piste 4: Kierrätys ja valinnat. **Keke liite 8. (kestävän kehityksen osa-alueet)**, **Keke liite 9. (Kestävän kehityksen osa-alueet selitykset)**.
  - c. Työpisteille voidaan jakaa jokaiseen pisteeseen sopivia lisätehtäviä:
    - i. Tietokone/tabletti: Reilun kaupan tuotteen vaikutukset 3:24: <https://www.youtube.com/watch?v=nu1fESkvFvI>
    - ii. Tietokone/tabletti: Suomen tekstiiliteollisuus, vaateen matka 1:40min. <https://youtu.be/p8DTNQ-F1V4>
    - iii. Tietokone/tabletti: Avokado on vesisyöppö MTV3, 2:00min <https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/suosikkihedelmalla-tuhoisa-vaikutus-maailman-vesitilanteelle-seuraava-trendituote-kuluttaa-vetta-vielakin-enemman/6148960#gs.6kb6e1>
4. Aktiviteetti 1 purku
  - a. Dokumenttikamera.
5. Aktiviteetti 2

- a. Johdatus: **kone, tykki, netti, teoria, Keke liite 2 (teoria)** ja video (BMOL, 2020) [Miten voimme vaikuttaa kestävään kehitykseen? - YouTube](#).
  - b. Oppilaille **kynät** ja **muistiinpanovälineet**.
  - c. Ryhmille/pareille **tietokone**, jossa pptx-ohjelma, **netti**.
  - d. Agenda 2030 tavoitteet tulostettuina, **Keke liite 10 (agenda)**.
6. Aktiviteetin 2 purku
- a. **Kone, tykki, HDM1-piuha**.

Aktiviteetti 1 vaiheet:

1. Oppilaat jaetaan 4 eri ryhmään. Jokaisessa ryhmässä on n. 5 oppilasta.
2. Ryhmille määrätään tutkittava tuote: tonnikala, suklaa, puuvillainen vaate tai akku.
3. Ryhmät vastaavat tehtäviin työpisteillä 1—4 sekä monisteeseen, että pisteillä oleviin laminaatteihin. Jokainen ryhmä käyttää eri värejä tusseja. Työpisteillä on lisätehtäviä ja materiaaleja eri tahtiin eteneville ryhmille.
  - a) Tuotantoketjun vaiheet: Tuotteen kulkumatka suomalaiselle kuluttajalle. Piirretään maailmankarttapohjalle.
  - b) Ongelmat: Kestävän kehityksen eri näkökulmat.
  - c) Kierrätys ja valinnat: Kuluttajan vastuu.
  - d) Tulevaisuuden haasteet: Ryhmä listaa taulukkoon top 3 haasteet tuotteen tuotannolle muuttuvassa maailmassa.
4. Tehtävän purku
  - a) dokumenttikameraa hyödyntämällä katsotaan läpi vastauksia ja eri tuotteille yhteisiä teemoja keskustellen.

Aktiviteetin 2 vaiheet:

1. Teoriassa tutustutaan Agenda 2030:een, mitä se tarkoittaa ja mitä siihen sisältyy. Katsotaan video: ”Miten voimme vaikuttaa kestävään kehitykseen?” (BMOL, 2020) [Miten voimme vaikuttaa kestävään kehitykseen? - YouTube](#). Oppilaat kirjaavat videolla mainitut vaikuttamisen keinot ylös.
2. Esitellään oppilaille Agenda 2030 tavoitteet.
3. Työskennellään yksin tai 2–3 hlö ryhmässä: ryhmä valitsee yhden Agenda 2030 tavoitteista ja tekee siihen liittyen vaikuttavan tuotoksen tietokonetta apuna käyttäen. Lämpäreillä työskentely mahdollistaa myös tiedonhaun ja kuvien lisäämisen työhön helposti.
4. Tehtävän purku
  - Tuotoksien esittelyt siten, että ryhmä kerrallaan kertoo tavoitteen ja esittelee sisällön yhdistämällä HDM1-piuha koneeseen.

Linkkejä tarvikkeiden ostopaikkoihin:

Pehmotonnikala: https://www.tradeinn.com/diveinn/en/gaby-the-atlantic-bluefin-tuna-medium/137543411/p?utm_source=google_products&utm_medium=merchant&id_product=10634505&country=fi&gad_source=1&gclid=Cj0KCQjwwMqvBhCtARIsAIXsZpY2UTMklv2rljfZReETf_e4rTsIMEFDfLvV1Bdufo1qOO8GVU4Z8NkaAjj0EALw_wcB&gclsrc=aw.ds

Puinen suklaalevy: <https://littlehappy.fi/>

Puuvillan oksa: <https://www.ellos.fi/house-of-flowers/puuvillan-oksat/1602684-01>

Piirrettävä maapallo: <https://i-goods.eu/product/out-of-the-blue-globus-for-painting-with-4-pens/>